

לאו אבתי עברה על היותו של אבא, לאו אבתי עברתי רציונות או עסקי מושגות
עברתי על אבא, לאו אבתי עברתי על היותו של אבא, לאו אבתי עסקי
עם מינו אבא - אבא שלי.

אני ניהלתי עסקים בצורה של יחידים ואינני ניהלתי את היותי לאחדים.
אולם היום אני עובד עם חפני סגני חולה שגברו את אבא, את אבא האיש.
עם אבא-אבא הסתעף מאתנו אבא עבד עבדן עקרו וסמוע על היותו המסלול
הפוליטי, הצבאי, המצוי. אבא אני אבתי עתה קצת מהפך מה שאלו שבו
או לא יבוא לעבוד בו יותר.

אני חולה עירקים ועסקי עם על היום היותו שלי עם אבא ועם אבא זה לא.
אני נולדתי בן רביעי, מספר שנים לאור שלוש אותי הפזורים שגיו היותו חלילה
ומספר שנים לפני אותי הלציר, כנראה של היום יבאו מהאחים עברו את
הבית בעיר האוהב הקובה - עשיבה, עברו ואחזק עברתי עם נשותיהם.
ואני המעתי עבור בבית באותן שנות החלטה של אבא והיותו הפך של אבא
ובכתיב לבית יב יחיו של אבא ואני המעלל לפני רבות נוספת כיו יחיה של אבא
אבא היה שפיל. מורה, מחנך, חבר, איש מוסר, איש נוכח, איש של כח.
יותר מהכוח אבא. בשלש קבוצות מרכזיות אבא אפיין את עצמו:
אחיה, אמת ומשפחה.

עצמתי ואהרתי של אמונתו של אבא מילא את כל ישותו, התוויה עקרה
מלווה אותו כל שלב ושלב בערכו ומכה אותו עברת אים לכל אורך חייו.
שאלת היו ויקורות היו, והם היו שלווה וחוקות לעצמי ולעני אחרים אולם
חשוב מתוך הרעשה של סיפור והשפחה וילירה חשה לפני הבורא.
האמת והלבק עיו את אבא בכל זמן ובכל מקום בו היה, עם האמת בחופנה
הבור - אמת כמוצו של קבלי ועם לבק בחוק המצוי של המידה בהקפדותו
הפוליטי, ביחסי המצוי והצב, במעמדתו עתה של סמלים לאיתר עבריהם
שעצמם. הלבק היה אצל אבא לא רק המצד הפן אבא בצורה של מצויים -
במעמדתו לאספיה מתקנת יו במעמדתו עתה עתות עיתוים וכו' לעקרנות
המאפיין האובד של אבא הוא המשפחה. לאור שבת או ארוצים הם כל
האחים, הכלות והנכדות היו באים, היינו יושבים, אני ואבא, בחצר
וכך אבא אחר כמה שגאו אובד את המשפחה אבא היה מתרשם כל

גם ממש כשהיא מסדר כמה הוא נאלץ אולי באשה אבודה שמעליה אותו כל-כך, וקיצו
הם כמו לקיים חסדה נעלמה, אבא גם ראה במשנה שאלה אור מחיבה מסוגה, אשר
לאבא היה מאוז מורה...

מאמר לקונטרס אלו ניתן עוד ספר כל-כך היה זה.
אל אבא המיוז של אבא, תכונה שרמתי רק מתוך קרבה לאבא, את אבאנו אל
אבא אלמנח אמונה, למנח עם התמיזים, על-כך שנקיות ספרים לא חוסכים ועל
תכונותיו של אבא לעתיד הקרוב לשבת שתיים בשביל לעמוד ולכתוב.

אל אבא-אלו של אבא, אבא לא התבאר בקר שהיה מסל לכל אדם באיכות, מי אבא
לא אבא הוא לא מסוג זאת, אלא התבאר באבאקיו המוסריים למאן כדוב האדם, חירותו
ושוויו, הצורה של אבא אלו לקבל עליה חמה - אם בתום השל אדם בתום
אמנה או משנה, בלבנות שאבא היה ניתן בידי חמה לכל מי שאל ויצו
ובאניה שאמנה בתו בת-הנסת, שתצביע היו נותנים לה שקל טעם, אבא תמיד
היה ניתן לה שאלת כל וחיוך טובה על ברכתה.

אל בנאותו של אבא - בנאות החובן של שאלת, אבא ובעל-אריך את עצמו, אולם זה
לא היה לו עניין אנה מאן אבא. האולם שתינו עושים בשוק ביום שישי - אך אבא
היה מסלל שם עם כל המוכרים, ברכת השל חמה שנתן לעומסו ולעבודתו, וליין
הלבוב הפאל, הפנתו את הרצויה אתר כלל, תמיד היה מאז מתברר.

נקודה אחרת שנית חושב אבא מאוז ושמה שנית אומר אלו היה אנונימו של אבא.
אבא היה אנוני כלל את המצאות וביתרות של גבולה לו, עם כאשר העסק
בצברים נעשים תמיד צדק בהרואו, אבא אהב את התקון והילודה שבאדם
ואת הניכוח האנושי אכן העבר והרואו אילר את האדם.

אבא הפקיד את נאמתו לבורא בקור יום שני, אבא סיון תשנ"ו. כבר בקור יום ראשון
זופו של אבא לא עמד לו כפי לעיתים אר, היה זה היום הראשון בחייו מאז נכנס
לעל מלכות, אבא לא היה גבילין. בכל שנת המלכות ולפני כל ימותו, כאשר אבא
היה בקר את עינו, היה מחר את זופו ואת רוחו והיה מקד לעיני גבילין.

כפי הבורא לעינת הגבילין של אבא ולקו אומנו לעינת גבילין בידו איתו.
ואישתין לי לעלם ואישתין לי בלבן ובמשל ובחמס ובחמס ואישתין לי באומנה
ויצאת את ה.

לא באתי לדבר על הגותו של אבא , לא באתי להביע רעיונות או לספר מחשבות לכבודו של אבא , לא באתי לדרוש על תפישת עולמו של אבא . באתי לספר לכם מיהו אבא – אבא שלי.

אינני נוהג לשאת דברים בציבור ובמיוחד אינני נוהג לחשוף את רגשותי לאחרים , אולם היום אני עושה זאת מפני שאני רוצה שתכירו את אבא , את אבא האישי . גם לאחר שאבא הסתלק מאתנו אפשר עדיין לקרוא ולשמוע על הגותו המשפטית , הפוליטית , הדתית , המעשית. אבל אני באתי לבטא את הפן - שמי שלא זכה לו – לא יכול לזכות בו יותר .

אני רוצה להקדים ולספר לכם על היחס המיוחד שלי עם אבא ועם אמא תבל"א . אני נולדתי בן רביעי , מספר שנים לאחר שלושת אחיי הגדולים שהיו ביחד חטיבה , ומספר שנים לפני אחי הצעיר . כדרכם של החיים האחים שלי עזבו את הבית בערך באותה תקופה – לישיבה , לצבא , ואחר-כך לבתיהם עם נשותיהם . ואני המשכתי לגור בבית בשנות מחלתו של אבא , ובעיות הגב של אמא וזכיתי להיות יד ימינו , ואני מתפלל לשנים רבות נוספות לשמש כיד ימינה של אמא . אבא היה בשבילי מורה, מחנך , חבר , איש מופת , איש ויכוח , איש של כסף . ויותר מכל - אבא .

שלוש נקודות מרכזיות אפיינו את אבא : אמונה , אמת ומשפחה . עוצמתה וטוהרתה של אמונתו של אבא מילאו את כל ישותו . החוויה שהקב"ה מלווה אותו בכל שלב ושלב בדרכו ומזכה אותו בברכת שמים לכל אורך חייו . שאלות היו , וביקורות היו , והם היו גלויות וחזקות לעיניו ולעיני האחרים . אולם תמיד מתוך הרגשה של סיפוק והשלמה ויצירה חדשה לפני הבורא . האמת והצדק ליוו את אבא בכל זמן ובכל מקום בו היה. גם האמת במובנה הטהור – אמת כמידתו של הקב"ה , וגם צדק במובן המעשי של המילה – בהשקפותיו הפוליטיות , ביחסי המדינה והדת , במלחמתו לוותר על הסמלים לטובת הדברים שלעצמם . הצדק התבטא אצל אבא לא רק במגדל השן אלא בצורה של מעשים – במלחמתו לאפליה מתקנת או במלחמתו למען פתרונות ליחידים ולא לעקרונות. המאפיין האהוב על אבא הוא המשפחה . לאחר שבתות או אירועים בהם כל האחים , הכלות והנכדות היו באים – היינו יושבים , אבא ואני בחדר וכל אחד אומר כמה הוא אוהב את המשפחה . אבא היה מתרגש כל פעם מחדש כשהיה מספר כמה הוא מלא אושר באשה אהובה שמשלימה אותו כל-כך , וביחד הם זכו להקים משפחה נפלאה . אבא גם ראה במשפחה שושלת אשר ממשיכה מסורת – אשר הייתה מאד חשובה לו.

מעבר לכך ניתן עוד לספר כל-כך הרבה על אהבת הלימוד של אבא , תכונה שזכיתי לרכוש מתוך קרבה לאבא . את אהבתו של אבא ללמד אחרים , לקשר עם התלמידים . תמיד ציין כי בקניית ספרים לא חוסכים , ועל תוכניותיו לעתיד הקרוב לשבת שנתיים ללמוד ולכתוב . על טוב ליבו של אבא . אמת – זה לא התבטא בהתייחסות חביבה לכל אדם – קשה היה לו להסתיר כאשר לא אהב מישהו . טוב ליבו התבטא במאבקיו המוסריים למען כבוד האדם , חירותו ושוויונו , בעזרה לכל מי שבא לבקש עצה חכמה – אם בתחום משפטי , אם בתחום אמונה או משפחה . צדקה אבא היה נותן ביד רחבה לכל מי שפשט ידו , ולמי שעמדה בפתח בית-הכנסת . כאשר אחרים היו נותנים שקל , אבא היה נותן שטר כסף בסכום מכובד וחיוך תודה על ברכתה . על צניעותו של אבא – צניעות במובן של פשטות. אבא ידע להעריך את עצמו - אולם זה לא גרם לו להרגיש שונה מאף אדם . בטיולים שהיינו עושים בשוק ביום שישי –אבא היה מפטפט עם כל המוכרים . ברכת שלום חמה שהיה נותן לפרופסור ולעובד הניקיון. הלבוש הפשוט , שנאתו את הרדיפה אחר כסף. תמיד היה אחד מהחבר'ה .

נקודה אחרונה - אני חושב שאבא מאד ישמח שאני אומר זאת – היא אנושיותו של אבא : אבא היה אנושי – מבחינת המגרעות והיתרונות של תכונה זו . גם כאשר עסק בדברים נשגבים – תמיד דבק בפרוזאי . אבא אהב את התיקון והיצירה בעולם ואת הניגוד האנושי שבין העפר והרוח שיוצר את האדם . אבא הפקיד את נשמתו לבורא בבוקר יום שני , ט"ז סיון תשנ"ו . כבר בבוקר יום ראשון גופו של אבא לא עמד לו כדי להחזיקו ער . היה זה היום הראשון בחייו , מאז נכנס לעול מצוות – שאבא לא הניח תפילין . בכל שנות מחלתו ולאחר כל ניתוח – כאשר אבא היה פוקח את עיניו , היה מטהר את גופו ואת רוחו והיה מבקש להניח תפילין . נכסף הבורא להנחת תפילין של אבא ולקח אותו למרום שיניח תפילין ביחד איתו . "וארשתיך לי לעולם וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים וארתיך לי באמונה וידעת את ה' .